

Říjen 2019

Včely jsou zajímavá kniha. Otevři ji a uvidíš, co všechno se ti postupně bude objevovat.

Vilém Mrštík

Budeme chovat včely

Jedním ze tří celosvětově ustanovených cílů oslav 100. výročí waldorfské pedagogiky bylo, aby se na waldorfských školách rozšířil chov včel. Když se souběžně s tím v roce 2017 objevila výzva českého Státního fondu životního prostředí (SFŽP), která takové projekty chtěla podpořit, pustili jsme se do práce.

Projekt jsme připravili ve spolupráci s Martinem Semerádem, který již po mnoho let vede školní včelařský kroužek při Waldorfské škole v Praze na Dědině. Námí v lednu 2018 předložený projekt 'Včelnice pro školní včelařský kroužek ve Waldorfské škole České Budějovice' v hodnotě bezmála 100 tisíc Kč byl na SFŽP přijat a podpořen částkou téměř 85 tisíc Kč. A protože to pravidla stanovená SFŽP umožňovala, realizace projektu byla naplánována na tento školní rok, kdy už vlastní oslavy Waldorf100 doznívají a získali jsme tak prostor pro uskutečnění tohoto doprovodného projektu.

Cílem předkládaného projektu je rozšířit školní environmentální

aktivitu vybudováním včelnice, kde bude o včely pečovat školní včelařský kroužek určený zejména pro žáky 4. až 6. ročníku (v případě zájmu bude kroužek samozřejmě přístupný i dalším žákům počínaje 3. ročníkem). Tento včelařský kroužek bude pracovat v areálu Jihočeské univerzity, kde škola obhospodařuje pozemky v rámci pěstitelských prací a kde má možnost dalšího rozvoje svých aktivit v rámci systematické environmentální výchovy. Hlavním smyslem včelařského kroužku je, aby žáci dlouhodobě prakticky poznávali život včel v průběhu roku a poznali nezbytnost cílevědomé lidské péče o včely, které jsou velice podstatnou součástí kulturní krajiny jako životního prostředí člověka. Projekt zahrnuje dvě hlavní oblasti:

- Vybudování školní včelnice zahrnující 6 úlů
- Pořízení základního vybavení pro práci včelařského kroužku

Vybudování školní včelnice zahrnuje:

1) *Pořízení dřevěného přístřešku pro šest úlů:* Tento přístřešek vybudují žáci 3. ročníku Petry Lefanové v rámci epochy „stavba domu“ ve spolupráci s rodiči, a to na jaře roku 2020. Orientační popis přístřešku: šířka 2 m, výška 2 m, hloubka 1 m; plochá střecha s mírným sklonem dozadu – pokryto lepenkou; čtyři sloupky kotvené do země; podlážka na uložení úlů bude asi 70 cm nad zemí.

ČLENSKÁ SCHŮZE z.s. W COLLEGIUM a setkání Kruhu rodičů

Všechny členy spolku srdečně zveme na členskou schůzi, která proběhne **v pondělí 18.11.2019 od 18 h** ve Waldorfské škole České Budějovice, M. Chlajna 23, České Budějovice

Program:

1. Rekapitulace činnosti a výhled do budoucna
2. Volba členů výkonné rady
3. Diskuse

2) *Pořízení úlů:* Budou zakoupeny tři tzv. neckové úly – každý z těchto úlů slouží dvěma včelstvům, celkem se tedy jedná o 6 včelstev); tyto úly budou zvnějšku obloženy dalším lipovým dřevem zejména kvůli lepšímu zateplení; tyto dřevěné obklady budou řezbářsky opracovány s tematickou reliéfní výzdobou – na vzniku těchto obkladů se budou podílet žáci od 7. do 9. ročníku v rámci rukodělných prací pod vedením Bohumíra Nowaka. Tyto tzv. neckové úly se velmi dobře hodí pro školní práci: nepracuje se s rámkem, na vytáčení mezi postačuje lis či jen síto, žádný vosk se do úlu nevrací (viz obrázek na další straně).

3) *Vysazení alespoň dvou lip a osázení květinového polička*

Plánujeme různé druhy vhodných květin kvetoucích postupně v různých ročních obdobích od raného jara do pozdního podzimu, a to včetně bylin vhodných pro včely. Lípy budou sloužit jednak k pozorování včel v době, kdy tyto stromy pokvetou, a později také případně ke sběru lipového květu a jeho sušení pro vlastní potřebu. Květinové pole bude sloužit také k semenářským pracím – tedy k přípravě vlastního osiva na další sezónu. Tuto výsadbu budou zajišťovat třídy v rámci pěstitelských prací.

Vysazení lip bude spojeno s malou školní slavností určenou pro veřejnost, která se bude konat v neděli 17.11. v dopoledních hodinách (pozvánky budou rozeslány všem rodičům koncem října).

Pořízení základního **vybavení pro práci včelařského kroužku** v celkové částce zhruba 65 tisíc Kč představuje hlavní finanční položku projektu a zahrnuje:

1) Nákup včelařských kombinéz s kuklou a včelařských rukavic pro 15 dětí a tři dospělé osoby (jedna skupina včelařského kroužku bude mít maximálně 15 dětí a budou ji doprovázet min. 2 dospělé osoby; třetí kombinéza pro dospělé je určena pro případné hosty resp. jako náhradní).

2) Nákup základního včelařského vybavení:

- lis na med: slouží k získávání medu, když se nepoužívají rámy (nahrazuje tak řádově dražší medomet)
- nerezová čeřící nádoba včetně síta: další nezbytný nástroj pro získávání medu zajišťuje jeho vyčištění od zbytků vosku apod.
- vařák na vosk vč. příslušenství (vyvíječ páry): zařízení na vyčištění vosku pro další jeho použití
- mikroskop: nezbytná pomůcka pro zkoumání zdravotního stavu včelstev
- refraktometr: pomůcka pro určování kvality resp. zralosti medu (na základě stanovení obsahu vody v medu)
- hrnec pro výrobu ručně máčených svíček: elektrický zavařovací hrnec o objemu 27 litrů lze dobře využít k výrobě svíček z včelího vosku

- drobné pomůcky: smetáček včelařský, dýmák s palivem.

Financování: Projekt bude průběžně financován z rozpočtu školy a následně bude SFŽP jako poskytovatel podpory žádán o proplacení příslušných účetních dokladů. V následujících letech bude projekt udržován a rozvíjen z vlastních prostředků školy.

Projekt bude vrcholit v červnu 2020 celoškolskou slavností spojenou s otevřením včelnice. Věříme, že v té době už se bude scházet nově vzniklý včelařský kroužek.

Petr Šimek

Impuls pro bezobalový a bezodpadový jarmark

během pořádání tradičního waldorfského jarmarku. Zkusíme nepoužívat zbytečné plasty se zachováním komfortu, na jaký jste byli zvyklí. Pomocť můžete i vy. Kromě toho, že bude velmi užitečné, pokud si na jarmark přinesete vlastní hrneček s talířkem, vás chceme požádat o příspěvek v podobě misek, talířů, hrnečků a příborů. Společně tak vytvoříme **sbírku nádobí**, které zůstane škole pro další roky. Nádobí mohou nosit děti nebo vy do tříd a odevzdávat přímo třídním učitelům do připravených krabic. Sběrka proběhne ve dnech 31. října až 27. listopadu. Předem děkujeme za Vaše dary.

Vážení rodiče, rozhodli jsme se snížit svou ekologickou stopu

Pavla Křížová

Foto: pixabay.com

VÝSTAVA „100 let výchovy ke svobodě“

Foto 2x: Štěpán Jankovský

Velkolepá výstava k výročí založení první waldorfské školy na světě „100 let výchovy ke svobodě“ zavítala na přelomu srpna a září 2019 na 14 dní také do Českých Budějovic. Tato neobyčejná přehlídka byla jedním z vrcholů oslav, které k této příležitosti chystala naše škola, a proto se chysta-

la s velkým předstihem. A ukázalo se, že společenství naší školy má v sobě opravdu velký potenciál, aby zvládlo i takovou mimořádnou a náročnou akci.

Na začátku stál velký apel – jakékoliv stoleté narozeniny zažije člověk jen jednou za život! Mnoho rodin si přizpůsobilo čas dovolených tak, aby mohly pomoci, až bude potřeba. Od jara se plnila jmény tabulka, ve které byly zaznamenány všechny potřebné úkoly, postupně jsme se jí učili rozumět a postupně se zaplňovala jmény pomocníků. Rodiče a koordináčnický tým se sešli na společné schůzce, vyšlo speciální číslo Zvonku. Nebyl snad ve škole nikdo, ke komu by se nedostaly potřebné informace. Bylo jasné, že výstava proběhne od 25. srpna do 7. září v prostorách křížové chod-

by kláštera na Piaristickém náměstí. Souběžně proběhne výstava obrazů akademické malířky Evy Vejražkové v Galerii Pod kamennou žábou.

A pak byly prázdniny... Někde ve vlnách horkem se tetelícího vzduchu, který vše spíše uspával a tlumil, přece jen povstala činnost. Byly vyrobeny a vylepeny plakáty, vznikla nová brožura o školce, škole i lyceu, byl založen FB profil, vyrobená plachta, byla obeslána média, zorganizovány dílničky, komentované prohlídky, připravovala se vernisáž. Celá výstava byla ve škole vybalena, přetříděna, znovu zabalena a připravena se ukázat v celé kráse v připravené křížové chodbě kláštera.

Samotná instalace výstavy byla velmi pěkně provedeným hudebním dílem pro mnoho rukou, které se ochotně nabídly ku pomoci. Vernisáž se nesla ve slavnostním a radostném duchu, gotická klenba křížové chodby umocnila krásnou hudbu i slova. Výstava byla otevřena. Po celou dobu ji ochraňovali ochotní průvodci, program zpestřovaly děti svými vystoupeními a činili se organizátoři dílniček, mnozí byli velmi bdělí a domýšleli všechny možné souvislosti organizační, a tak se výstava i celé společenství s lehkostí přenesly přes náročný termín, nejasnosti ohledně vstupného, probíhající rekonstrukci všeho v okolí a další drobné překážky. Návštěvníci mohli obdivovat výtvořky učitelů, žáků i studentů, probíhala osobní setkání i komentované prohlídky pro celé skupiny. Výstava ukázala waldorfskou pedagogiku jako vzdělávací systém s jeho historií i současnou praxí, ale také jako cestu utváření společenství. Mnozí návštěvníci ochotně zaznamenali své postřehy do návštěvní knihy:

„Krásná výstava ukazuje, čeho všeho jsou děti schopné při dobrém vedení zapálenými učiteli.“ (Mgr. Vladimír K., České Budějovice)

„Z celostní pedagogiky na mne dýchla úcta k lidské duši...“

„Kochám se, obdivuji, jsem nadšená. Do takové školy bych bývala ráda chodila jako dítě. Nádherné výtvořky, nápady i atmosféra.“ (M. Š.)

„Z výstavy si odnáším pocit lítosti nad tím, že nejde vrátit čas. Hned bych se stala žákyní WŠ.“

„Krásná výstava, člověk se rád zastaví a popřemýšlí o sobě samém a světě kolem nás. Tomu se děti waldorfským přístupem vzdělání určitě naučí.“ (H. aj. Š.)

„Úžasné! Moc děkujeme za Vaši práci.“ (Kariérové poradkyně, Úřad práce ČR)

„Děkuji za krásnou prezentaci waldorfské školy i myšlenky, která za celým vzdělávacím procesem stojí.“ (A. M.)

Závěrečné balení a převoz exponátů do Tábora jenom potvrdily, že jsme tuto událost opravdu prožili, a dokázali ji se ctí zvládnout. Do další stovky let přejeme waldorfské pedagogice, aby se s ní mohlo setkávat více dětí, učitelů i rodičů a společně tak i skrze ní proměňovali sami sebe.

Díky všem, kteří myšlenkou, slovem či skutkem výstavu podpořili!!!!

Radka Konířová, Kateřina Kozlová, Věra Mulica, Martin Hadrava, Petr Šimek, Kristýna Mercer, Dana Hanzliková Vašková, Iveta Haindlová, Jana Holubová, Pavla Ťoupalová, Alena Pekařová a nejméně 100 dalších obětavých pomocníků.

Eurytmické vystoupení 2. ročníku Waldorfského lycea

Do oslav stoletého výročí založení první waldorfské školy ve Stuttgartu se zapojil i náš druhý ročník waldorfského lycea. Příprava začala v půlce května po návratu z našeho výjezdu do partnerské školy v Prienu u Chiemsee. Naši vrstevníci z Německa se nakonec nemohli připojit, ale věříme, že se ještě při nějaké umělecké aktivitě setkáme.

Nedávno jsem se bavila s jednou známou a vysvětlovala jí, co že to na té střední škole vlastně děláme. Jí bylo líto, že nic takového nezažila a prohlásila, že aspoň její děti by měly. Čímž se dostáváme do září minulého roku, kdy 17 odvážlivců začalo chodit na waldorfské lyceum. Těžko říci, zdali to bylo rozhodnutí rodičů nebo jejich potomků, tak či tak, jsme začali navštěvovat školu, která měla netypické požadavky. Například nepoužívání zvýrazňovačů, naučení se průpovědi a také zakoupení eurytmických cviček. CVIČKY?! Pro některé žáky bylo velmi těžké zpracovat tyto nové dojmy. Zvláště pak nejmenovaní chlapci, kteří sice zvládli nepouží-

vat zvýrazňovače a naučili se i průpověď, ale měli problém s pohybem na hudbu a se zakoupením a pravidelným nošením cviček. Prostě eurytmie nebyla zprvu v naší třídě nejoblíbenější předmět.

Postupem času jsme poznávali další učitele a další předměty. Na třídních schůzkách jsme ukazovali mimo jiné i eurytmická vystoupení. Z eurytmie se stala běžná páteční

Přes málo místa ve třídě, nemoci, nevysvětlené absence a občasné nepochopení, jsme v pátek třináctého září, po prázdninách plných zapomínání těžce naučených kroků, vystupovali v Jihočeském divadle s eurytmií. A to hned dvakrát. (Asi proto, že jsme druhý ročník. ☺) I přes zoufale malé šatny v nich panovala skvělá atmosféra. Při zapínání patentek fungoval systém každý s každým. Když byly patentky i špendlíky všechny správně zapnuty, nastal čas nervózního čekání.

A pak to vypuklo. Druhý ročník waldorfského lycea vystupoval s eurytmickou skladbou. A všichni ve cvičkách! Náhdera!

Drtivá většina protagonistů se po představeních shodla na tom, že to byla vlastně docela sranda. A nejmenovaní chlapci si šaty velmi oblíbili. Při představení jsme vnímali překvapivě silnou koncentraci spolupráce. A ještě více nás překvapily silné a kladné reakce obecenstva. JUPÍ!

Reakce dobíhají ještě teď, měsíc po představení a jsou milou připomínkou naší koncentrované spolupráce. Proto bychom velmi rádi jménem druhého ročníku poděkovali naší trpělivé paní učitelce Lence Lieblové, zručné paní korepetitorce Aleně Pekařové a Vám všem, kdo jste přišli a kdo jste tleskali.

Za II. ročník

**Alžběta Čáповá
a Antonín Nývlt**

Foto 3x: Dana a Roman Hanzlíkovi

záležitost. V květnu jsme se pustili do Beethovena, tedy do jeho Sonáty číslo 17 v D Minor pro piáno. Časem se ukázalo, že necvičíme jen pro zábavu paní učitelky, ale že bychom měli zabavit i publikum, které u příležitosti oslav stého výročí waldorfského hnutí navštíví Slavnostní večer v Jihočeském divadle.

Návštěva 43 žáků z partnerské školy v Prienu u Chiemsee

Když jsem byla v květnu s naším prvním ročníkem lycea na týdenním pobytu v naší partnerské škole v Prienu, setkala jsem se před hudebnou s kolegyní Sonjou Trambale. Známe se již dlouho. V září roku 2000 jsme totiž zahájily svůj první učitelství rok na této škole. Sonja jako třídní učitelka první třídy a já jako učitelka francouzštiny. Sonja nyní vyučuje na této škole hudební výchovu a vede zde orchestr žáků II. stupně. Při společném rozhovoru nás napadlo, že by se prienská škola mohla zapojit do českobudějovických oslav stoletého výročí první waldorfské školy. Slovo dalo slovo a 11. září přijel žákovský orchestr do Českých Budějovic.

V úterý 10. září naše partnerská škola zahájila svůj nový školní rok a hned druhý den se jejich školní orchestr sestavený z žáků 6., 7. a 8. tříd vydal do Českých Budějovic, aby zde strávil čtyři dny a zúčastnil se Slavnostního večera v Jihočeském divadle.

Aby se tato společná akce mohla uskutečnit, vyžadovalo to od obou stran mnoho hodin příprav. Shodli jsme se na tom, že členové orchestru budou bydlet v hostitelských rodinách, aby měli příležitost poznat některé z našich žáků a na vlastní kůži poznali život v českém prostředí. Od žáků z Německa i od českých hostitelských rodin to chtělo dostatek odvahy, aby byl překonán strach z jazykové bariéry a jiných nepředvídatelných situací. Obdivovala jsem všechny žáky i rodiče, jak odvážně konverzovali německy, anglicky i dalšími jazyky, včetně řeči těla. Sama bych asi v tomto věku oněměla hrůzou. Nejdramatičtější okamžik nastal, když na dvoře lycea žáci z Německa očekávali příjezd svých hostitelských rodin. Všichni byli velmi zvědaví a zároveň plni obav. Naši kolegové z Prienu vše bedlivě pozorovali a těšili se na ráno, až jim žáci povprávějí první dojmy.

Následující den se všichni ve zdraví a šťastně setkali u lycea a mezi všemi se nesla skvělá nálada z prvních zážitků a dojmů. Všichni žáci mluvili v samých superlativech, byli nadšení pohostinností, přátelstvem

Společné setkání

V září se toho konalo opravdu hodně. Jen co skončila výstava k příležitosti oslav waldorfského školství, chystal se koncert...

Na koncert byl pozvaný také orchestr tvořený žáky druhého stupně z německého Prienu am Chiemsee. Žáci naší partnerské školy přijeli už o dva dny dříve,

Foto: Katka Kozlová

a laskavostí všech hostitelů. Byli příjemně překvapeni životní úrovní v Česku a vnitřně si tím zbořili jakési předsudky o chudé a málo rozvinuté zemi. Naši hostitelé si zas pochvalovali příjemné chování svých návštěvníků a mnohým z nich bylo líto, že během tří dnů přeci jen měli omezený čas ke společným aktivitám. I tak se některé hostitelské rodiny sešly a společně zašly do restaurace nebo si užily malé výlety po okolí v blízkosti svých domovů.

Když nastalo sobotní ráno a na dvorku lycea nastalo loučení, zahlédla jsem upřímné úsměvy a slzy. Došlo i na předávání drobných dárečků, zapisování e-mailových adres a pořízení posledních snímků. V sobotu nás ještě čekal výlet vlakem na Hlubokou, kde si žáci prošli zoologickou zahradu. Ko-

aby mohli poctivě nacvičovat. Ve čtvrtek (12. září) odpoledne se setkali společně s našimi devátáky a pár osmáky. Ve skupinkách plnili úkoly, které vedly k jejich vzájemnému seznámení, a zároveň se prošli po městě. Mnoho z nich se také potkalo na Černé věži, odkud byl ten den krásný výhled.

Myslím si, že naši žáci měli skvělou příležitost potrénovat cizí

legové z Prienu i já jsme tak měli prostor k zhodnocení tohoto projektu a dospěli jsem jednoduše k tomu, že i když jsou příprava a průběh takové akce velmi náročné, je pro nás pro všechny takové setkávání natolik smysluplné, že nám není líto věnovat kus ze svého volného času a dopřát si těchto výjimečných zážitků.

Na tomto místě bych chtěla poděkovat všem hostitelským rodinám, které se ujaly našich přátel a připravily jim nezapomenutelné zážitky. Jak jsem se doslechla, v Prienu se nesou zvěsti o skvělých rodičích a žácích českobudějovické školy. Věřím, že se takovéto akce budou konat častěji a že se rodičovské základny obou škol budou moci setkat při dalších zajímavých akcích či jiné spolupráci.

Kateřina Kozlová

jazyky v praxi – někteří mluvili německy, jiní anglicky a nakonec všichni i „pantomimicky“. Byla jsem mile potěšena, jak příjemné bylo naše setkání, jak mnoho si jsou naši i „jejich“ žáci podobní – v srdečnosti i odvaze se projevit.

Za spolupráci při setkání s prienskými žáky i učiteli děkuji mojí kolegyni Vendule Chromé.

Eva Sokolová

První vystoupení školního sboru aneb Jak jsme přispěli k důstojnému oslavení sta let waldorfské pedagogiky

Když jsme na jaře se sborem začínali, měli jsme cíl: vystoupit na koncertu 13. září v Jihočeském divadle. Pro mnoho z nás byla prkna jihočeské divadelní kolébky něco nepředstavitelného. Jak by se tam mohl dostat obyčejný smrtelník, jako jsem já, když tam hrají sami nadaní umělci? Celé jaro, část léta a hlavně začátek nového školního roku sbor pracoval, zpíval, fňukal, makal, naříkal – podle toho, zda se práce dařila nebo méně.

Očekávaný den se pomalu blížil a nervozita stoupala. Co budeme mít na sobě? Budeme černí nebo bílí? Do čeho si dáme noty? Potřebujeme vůbec noty, nebo už všechno umíme zpaměti? Kdo bude vystupovat s námi? Kolikátí v programu budeme? Otázek bylo mnoho a postupně se na všechny našla ve správnou chvíli správná odpověď.

Foto 2x: Dana a Roman Hanzlíkovi

Na generální zkoušce na sebe členové sboru pohlédli novými očima, to když se oblékli do „sbo-

rového dresu“, ozdobili se krásnými hedvábnými šátky, ženy se nalíčily, i muži se učesali...

Atmosféra obou koncertů byla ohromující. Dlouhotrvající závěrečný potlesk všechny členy sboru nabil a ujistil, že společné zpívání má smysl. Byli jsme, myslím, důstojnou součástí programu po boku prienského orchestru, hudebního uskupení 8. a 9. třídy, divadelního spolku žáků 8. třídy, eurytmických vystoupení žáků základní školy a waldorfského lycea i pěveckého kvarteta učitelů naší školy.

A kdy nás zase můžete vidět a hlavně slyšet? Přece na waldorfském jarmarku, kde se pokusíme adventními a duchovními písněmi navodit atmosféru nastávajících nejkrásnějších svátků v roce.

Pavla Křížová

WalDík

Do WalDíku, nadačního fondu školy, přibýlo díky akcím spojeným s oslavou stoletin Waldorfského hnutí více než 7000 Kč. Jde o příspěvky na dílničky konané v rámci výstavy W100 a o drobné finanční dary. Tyto dary byly ve většině odměněny nejen dobrým pocitem z pomoci škole, ale navíc i výrobky, které připravily šikovné maminky spřízněné se školou. I po skončení výstavy však máte možnost, jak spojit příjemné s užitečným – prostřednictvím webu WalDíku (prispej.nfwaldik.cz) lze zaslat finanční dar a vybrat si odměnu, která potěší přímo vás nebo vaše blízké. Za všechny Vaše dary i pomoc s výrobou odměn děkujeme.

Dana Hanzlíková Vašková a WalDík

Na dva týdny ve školce na Manhattanu

Jako studentku semináře waldorfské pedagogiky prvního sedmiletí mě během studia mimo jiné čekají dvě zahraniční stáže ve waldorfských školách mimo ČR. V létě jsem proto využila výletu do Ameriky a domluvila si praxi v New Amsterdam School na Manhattanu v New Yorku. Byla to moje první zkušenost s jinou waldorfskou školou vůbec, vůbec jsem tedy netušila, co mě může čekat. Z komunikace s Patricií, která vzdělávací program pro děti do šesti let vede, jsem jenom věděla, že můžu očekávat velmi vstřícný přístup a milou společnost.

Patricie mě první den přivítala se širokým úsměvem, ukázala mi prostory školky i protilehlé státní školy, ve které od nového akademického roku otevírá New Amsterdam School tři třídy základní školy, zasvětila mě do historie školy a představila mi kolegyně Deliu a Taru, které vedly letní prázdninový program pro předškolní děti. Stejně jako u nás, i manhattanští školkačci a školáci mají přes léto volno, nicméně nabízejí upravený letní provoz pro děti vlastní i přespolní.

Foto: Kristýna Mercer

Během mé návštěvy se tak ve školce sešlo celkem dvanáct dětí, každý týden v trochu jiné sestavě. Od dvou a půl letého chlapečka z Korei, který zpočátku neuměl anglicky ani slovíčko, ale na konci prvního týdne se již krásně dorozuměl, přes skupinku dětí, které do stejné školky chodí i během školního roku, či dvojčata z Kalifornie, která zde tráví každé léto, protože mají v New Yorku babičku a do waldorfské školky chodí během roku doma v San Franciscu,

po sedmiletou holčičku, jejíž prababička byla Češka, co emigrovala před Hitlerem do Argentiny (a která nadšeně zareagovala, když jsem během deště, co nás zastihl v parku, neuměle přeložila český idiom „nejsme z cukru“ doslovně a jí to potěšilo, protože to říkávala i její babička). Oproti běžnému provozu během roku byla tedy skupinka dětí poměrně nesehraná, nicméně bylo krásné pozorovat, jak si děti rychle na sebe i prostředí zvykly a přirozeně následovaly dění a program ve třídě, pod citlivým vedením Delii a Tary. I ty z dětí, pro které bylo waldorfské prostředí nové, velmi snadno zapluly do cyklu rituálů a režimu dne, během krátké doby a s velkým zaujetím si osvojily „prstovky“ i společně zpívané písničky.

Velmi mě zaujalo, jak byla celá třída sehnána, přestože se většina dětí neznala a ani Delia a Tara spolu během roku běžně nepracují. Rituály holt mají velikou sílu. Navíc obě tety samy prošly všemi stupni waldorfské výchovy, tedy všechno dělaly zcela přirozeně a samozřejmě, přestože ani jedna

z nich zatím neprošla waldorfským seminářem pro učitele (Delia studuje na univerzitě mezinárodní vztahy a Tara před dvěma lety ukončila kariéru módní návrhářky, rozhodla se pracovat s dětmi a seminář si teprve dodělává). To, že sami pedagogové měli možnost projít waldorfským vzděláváním, pokládám za jeden z největších a nejzajímavějších rozdílů mezi waldorfskými školami u nás a v zahraničí. Dalším zásadním rozdílem je též personální zajištění, kdy se

skupinou patnácti dětí pracují dvě učitelky a případně ještě asistent či asistentka (představa třídy s osmadvaceti dětmi a jednou učitelkou, jak to umožňuje česká legislativa, obě kolegyně upřímně vyděsila). Je však také nutno dodat, že New Amsterdam School je škola zcela soukromá a školné přijde rodiče za rok v přepočtu na téměř tři čtvrtě milionu českých korun – což bohužel v New Yorku není nijak výjimečně vysoké školné. Systém financování škol je v USA velmi odlišný a dobré vzdělání často znamená vysoké investice. Další nevýhodou školky uprostřed velkoměsta je přirozeně nedostatek kontaktu s přírodou a volného prostoru. Děti chodí ven každý den, ale jsou limitované pouze vymezenými prostory v nedalekém parku. Vzpomínala jsem na naše rudolfovské lesy a školkovou zahradu a chvilku mi bylo dětí líto. Nicméně záhy mě lítost přešla, když jsem viděla, jak si děti kutají díry, snaží se vyškrábat na stromy a sbírají žížaly bez ohledu na to, že jsou jen na vymezeném remízku v parku, obklopené celým panoptikem Newyorčanů (od byznysmenů přes bezdomovce a dámy s pudlíky v růžových botkách). Ostatně pro děti z velkoměsta je toto prostředí jejich přirozený habitat a nijak jim neomezuje jejich schopnost být dětmi a objeviteli světa. Navíc se vždy vracely do prostor školky, jejíž interiér byl řešen klasicky waldorfsky, jednoduše, v příjemných barvách, s přírodními materiály, s čistými a nezahlcenými třídami. V kontextu hlučného a těkajícího města za zdmi budovy bylo toto prostředí velmi konejšivé a pro děti jistě zcela blahodárné.

Přes řadu rozdílů a kulturních odlišností pro mě byla hlavní zkušeností možnost pozorovat, jak si děti při volné hře hrají až univerzálně stejně a jsou-li jim dány podporující a stimulující podmínky, rády a samy se učí, poznávají svět, zapojují do hry s kamarády i do každodenních rituálů s přirozeným nadšením a zaujetím. A samozřejmě umí i stejně krásně univerzálně zlobit.

Kristýna Mercer

Příprava školky na nový školní rok

V pondělí 2. září přivítala mateřská školka po letní přestávce naše malé děti. Vše bylo nachystáno k jejich uvítání. Pro řadu dětí nové prostředí působilo poklidně, útulně a hřejivě, jako ze starých časů našich prababiček. Úžasnému výsledku předcházelo jako každý rok úsilí školkových tet a mnohých rodičů, kteří si v letních měsících našli čas, aby svým ratolestem školku opět trochu zvelebili. Kromě hlavního úklidu se prováděly drobné opravy v jednotlivých třídách, spravovaly se rozbité hračky,

pralo se, a hlavně se malovalo. Vedle bílení je specifikem naší školky následné barevné tónování akvarelovými barvami.

S manželem jsme si techniku nanášení barvy na stěnu hadrem vždy chtěli vyzkoušet, zejména pro její jednoduchost a efektnost. V posledním srpnovém týdnu jsme tedy rozšířili řady pomáhajících rodičů a do školky se vypravili i s našimi dětmi. Po krátkém zaučení jsme nesměle zkusili první tahy hadrem namočeným v barvě, a za krátko se stěny školkové chodby

mohly chlubit typickou waldorfskou malbou. Zapojila se i naše děvčata. Škoda jen, že jsme byli limitováni časem i prostorem k výmalbě. Technika je snadná, rychlá a výsledek je jedinečný. Každý, kdo se na výmalbě podílí, zároveň zanechává v prostoru otisk svého temperamentu, který ze školkových zdí bude každý nový den klidně dýchat. Věřím, že nejen nově příchozí děti prožijí ve školce další šťastný a spokojený školní rok.

Kateřina Malá

Michaelská ve školce

Září nám tradičně kromě adaptačních divočejších dní přináší také svátek Michaela a s ním spojenou první slavnost každého nového roku. Příběh archanděla Michaela v nás probouzí odvahu a pomáhá nám posilovat vůli, odhodlání a odvahu, a čelit obtížím. Společně s dětmi prožíváme toto období zpíváním písní, povídáním o odvaze a strachu či vážením špatných a dobrých skutků a přípravou na michaelskou slavnost.

Jako první v pořadí má pro děti speciální kouzlo a význam, především pak pro nově příchozí rodiny. Děti, které slavnost prožívají opakovaně, se zase už od prvního dne těší na výrobu mečů a štítů a připravují se na tajemnou cestu za drakem, kterého svou odvahou přemohou.

Všechny tři školkové třídy prožily svou první slavnost letošního roku na přelomu září a října, přestože počasí bylo spíše aprílové. Třidu Včeliček málem odfoukl vydatný víchr, který pak odvál všechny mraky, aby pak Skřítkové měli druhý den na slavnost krásně slunečno, za to Sluníčkám další den přišlo.

Osobně jsem se zúčastnila slavnosti třídy Sluníček a přestože se nám déšť nevyhnul, atmosféru slavnosti to nijak neohrozilo. Naopak deštivé počasí podněcovalo k ještě větší odvaze a cesta lesem za drakem byla o to tajemnější. Děti na cestu k drakovi doprovázela píseň „*Michael, Michael, do boje s drakem šel; Michael má sluneční štít, s drakem jde se statečně bít.*“ A děti statečně vyrážely postavit se drakovi s mečem a štítem, aby nakonec od anděla zís-

kaly zaslouženou zlatou čelenku a jako králové se vracely zpět.

Po cestě za drakem na děti čekal ohniček a buřty a další dobroty od rodičů. Někteří také pouštěli draky nebo komety, které společně s tetou a rodiči na slavnosti vyrobili a užili si ještě společně chvíle, než je zima a déšť definitivně zahnal zpátky domů. Slavnost si všichni krásně užili a ve školce michaelská nálada doznívá ještě několik dní.

Kristýna Mercer

Foto 3x: Kristýna Mercer

Malé včelky proti tříhlavé sani

Foto: Radim Jírovec

Obdivuji všechny malé včelky, které v den Michaelské slavnosti s odvahou kráčely houštinami lesa k dračí sluji. Některé vyrazily na stezku hrdě a rázným krokem, jiným se chvěl hlas a jejich krok byl plný nejistoty. Pro jablíčko si ale došli všichni. Odvahu dětem dodaly meče, které si ti starší s velkou trpělivostí vyráběli více než týden. Každý meč jiný, ale všechny krásné, stejně jako naše děti. Nechyběl ani anděl, který daroval malým rytířům kouzelné zlaté čelenky. Michaelská slavnost uzavřela čas plný pohádek, písní a aktivit podporujících statečnost a umění čelit překážkám. Dodala našim dětem do duší světlo a sílu do dalších podzimních dnů.

Michaela Suchanová

Michaelská u Skřítků

Začal nový školní rok a děti spolu s rodiči a třídní „tetou“ zahájily tradiční koloběh slavností v úterý 1. října tou Michaelskou. Sešli jsme se v krásné slunečné odpoledne v Jivně na louce, kde byly pro děti připraveny úkoly pro posílení odvahy k cestě za drakem. Opičí dráha, přechod po laně a po kladině, výroba a házení kometkami a ještě další aktivity na ukrácení času pro děti, které na svou cestu teprve čekaly. Děti si zazpívaly spolu s tetou Majdou písničky pro odvahu a pak postupně vyrazily Zlatou bránou do lesa. Tam na ně již čekal anděl, od kterého dostaly zlatou čelenku na ochranu a pak s ním vyrazily za drakem. Pomáhal jim v tom i zlatý štít a meč, které si vyráběly ve školce. Jako odměna za odvahu na ně čekalo sladké jablíčko. Nakonec nás čekal ještě táborák

Foto 2x: Hana Kotyz Máslová

s opékáním donesených buřtíků a stůl plný přinesených dobrot. Jako další skvělá zábava pro děti se objevilo sjíždění hromad hlíny. Potom, co zapadlo sluníčko a byly snědeny všechny dobroty, jsme se

všichni po krásně stráveném odpoledni rozloučili a rozjeli ke svým domovům.

Jana Mrkvičková

Michaelská u Sluníček

Michaelskou slavnost třídy Sluníček připravila za podpory ostatních rodičů maminka Tereza Chrudimská. I přes mírně deštivé počasí se celá naše skupina sešla v pozdním odpoledni 2. října v lesíku u rybníka Lusný na Dobré Vodě. Děti si čekání na kamarády zkrátily pouštěním létajících draků. Když všichni dorazili, děti si s teta-

mi Janou, Luckou a Kristýnou zazpívaly několik písniček, aby se naladily a nabraly odvahu k cestě za drakem opravdovým. S vlastnoručně vyrobenými meči a štíty pak děti postupně po jednom vyrážely na krátkou stezku skrze bránu k andělovi, který jim daroval zlatou ochrannou čelenku. Od anděla vedla cesta přímo k dračí sluji, kde byly děti za svou statečnost odmě-

něny červeným jablíčkem. S čelenkami a jablíčky pak děti vyráběly kometky a hlavně se hrály u ohně při pečení buřtů a ochutnávání dobrot, které přinesli rodiče. I přes nepříznivé počasí se slavnost vydařila a otevřela tak nový školní rok.

Martina Panošová Hucková

Slunečnicový první školní den

Pondělí 2. 9. 2019. Tak konečně nastal ten dlouho očekávaný den nejenom pro všechny prvňáčky, ale také pro jejich paní učitelku. Nadšené děti s úsměvem na tváři zaplnily spolu s rodiči vstupní vestibul školy, neboť společné přivítání před školou překazil déšť. Každý prvňáček dostal krásnou slunečnici a najednou chodbu rozzářilo 24 zlatých sluníček! Aby se prvňáčci na cestě do třídy nebáli, doprovodili je jejich noví kamarádi šestřáci – kmotříčci. Společně jsme všichni prošli uličkou, kterou tvořili žáci naší školy. Ve třídě nás bylo plno! Na všechny žáčky čekal skřítek pomocníček. Po společném přivítání rodiče opustili třídu a pro prvňáčky začala nová cesta. Přejme jim, aby se jim po ní kráčelo lehce a společně na ní zažili mnoho nového, krásného a dobrého.

Petra Fuková, tř. uč. 1. tř.

Foto 3x: Roman Hanzlík

Michaelská slavnost

Svátek svatého Michaela žáci první a druhých tříd oslavili společně při Michaelské slavnosti v zámeckém parku na Hluboké. Samotné slavnosti v jednotlivých třídách předcházelo vyprávění o Michaelovi, statečnosti a odvaze, dobrých i špatných skutcích, společném soužití a o chování k sobě navzájem. Michaelské váhy ve třídách vážily dobré a špatné činy, které v podobě bílých a černých kamínků ležely na vahách. Žáci se ve vyučování učili michaelské písničky, které druháci zvládli i zahrát na flétny, recitovali michaelské básně. V rukodělných činnostech a výtvarné výchově si

vyráběli štíty zdobené akvarelovými barvami, létající kometky a draky. Před slavností si žáci obou tříd společně zazpívali v kruhu, druháci pak bránou vyprovodili prvňáčky k připravené stezce, kterou museli s mečem a štítem projít a na jejímž konci byl ukrytý drak. Za svou prokázanou statečnost si od draka všichni odnesli červené jablíčko a od anděla zlatou čelenku. Rodiče připravili výborné pohoštění, které všem přišlo vhod. S příchodem prvních dešťových kapek zahráli

Foto: Dana Hanzlíková Vašková

prvňáčci rodičům pohádku o rytíři. Slavnost si všichni užili a zejména druháci, kteří promokli tak, že na nich nezůstala nit suchá, na ni budou dlouho vzpomínat.

Petra Fuková, tř. uč. 1. tř.

Foto 2x: Martina Matějková

Michaelská slavnost prvňáčků a druhých tříd

Poslední páteční zářijové odpoledne. Slunce vydatně svítí a na okraji hlubockého zámeckého parku se schází první a obě druhé třídy se svými paními učitelkami, příbuzenstvem a dalšími spřízněnými dušemi. V taškách a košících čekají vlastnoručně vyrobené kometky, meče i štíty. Papíroví dráčci s krepovými chvosty už sviští vzduchem. Nechybí vozík s várnici čaje a všelicos dobrého na zub. Michaelská slavnost může začít.

Štrůdl přítomných doputoval na louku v nitru parku. Zpěvy

společně s pískáním na flétničky otevírají slavnost, která má prvňáčky i žáčky z obou druhých tříd posilnit před nastupujícím podzimem a zimou. Nejprve na svou cestu statečnosti za drakem vyráží děti z první třídy. Ostatní mezitím házejí kometky, věnují se rozmanitým sportovním kratochvím (třeba chůdám), popíjejí čaj a ochutnávají dobroty. Ti nejotrlejší šmátrají v záhadných pytlíčcích a seznamují se s dračím slizem.

Setmělo se. Prvňáčci i druháci paní učitelky Katky Kúsové už mají své členky i jablka a pomalu se

trousí domů. Začíná poprchávat. Ovšem jen co se druháci paní učitelky Jany Tlapové chopili mečů a štítů a vydali se za drakem, nevinný deštěk se změnil v solidní lijavec za doprovodu silného víchru. Svíčky lemující trasu zhasínaly jedna za druhou a celkem brzy na cestě zářil už „jen“ laskavý anděl. To je tak, když někdo hude (rozuměj letošní druháci minulý rok), že jít stezku k drakovi za světla je pěkná nuda. Stačí říct.

Simona Šafarčíková

Zprávy ze školní družiny

Školní družina přivítala s otevřenou náručí nové prvňáčky. Ti se zdárně zapojují do her a činností se staršími spolužáky a také se postupně učí pravidla, která dodržujeme při pobytu venku i v prostorách školy.

Protože počasí je nám stále nakloněno, trávíme s dětmi téměř

veškerý čas venku na hřišti nebo v blízkém lese. Děti využívají lanovou pyramidu, houpačky, prolézačky, pískoviště, ale také stromy a přírodní materiál ke stavbě lesních obydlí. Při pohybových aktivitách patří k oblíbeným hram honička, Rybičky rybáři jedou, Bába kuchta, Cukrkávalimonáda, Vikingské šachy, fotbal a terénní běh mezi stromy ve dvojicích.

V rukodělných činnostech jsou současným jasným favoritem šablony na výrobu bambulí. Těší nás, že soustředěně a trpělivě namotávají vlnu nejenom děvčata, ale i někteří chlapci! Děti si již také stihly vyrobit podzimního ježka a zvířátka z kaštanů. Zájemci si začínají opracovávat dřevěný stojánek na prstové loutky a šít skřítky.

Věříme, že se dětem bude v družině líbit a že si všichni společně užijeme další školní rok!

Za ŠD Kamila Skubýová

Školní klub

Letos se ve školním klubu sešlo 35 dětí. S kolegyní jsme naplánovaly pro děti úterní procházky s naukou o přírodě, tvořivé čtvrtky, nebo společné pátky s družinou.

Realita ale vzala za své. Krásné podzimní dny táhnou ven, ke hře, a nikomu se zatím nechce rozvíjet svojí uměleckou stránku prostřednictvím papíru či bavlnek. Procházky nám zase utekly s příchodem kroužků, ale neztrácíme naději ani optimismus, neboť je stále dost času hrát oblíbené Vlajky, bojovat o totem, či pobíhat po lese při hře Na ovce a vlka.

Za školního klubu zdraví
Gábina, Iva, Martin

Zprávičky ze zářijové školičky 2. třídy

Většina zářijové výuky patřila první epoše forem, kde jsme objevovali zrcadlení. Cvičili jsme formy ve vzduchu, na tabuli, v písku, s přírodninami (fazolky, klacíky, kaštan...), s provázky, v pohybu, v dotyku, s hudbou... Poletovali jsme jako motýlci s šátky po chodbě, skákali jako žabičky i s prstíky, procvičovali si výslovnost i prstíky v různých říkankách. Poslouchali jsme první legendy a bajky.

Na páteční výuce v lese jsme hráli pohybové a rytmické hry, stavěli domečky pro skřítky, putovali se svatým Kryštofem a plnili různé úkoly.

Navštívili jsme krásnou výstavu W100, cestou si protáhli těla na hřišti ve Stromovce, podívali se na výstavu Evy Vejražkové.

Moc se nám líbily Ekotrhy, kde jsme se v programu od ekocentra Cassiopeia dozvěděli o kompostování, žížalách, ekoznačkách na výrobcích, obalech i pečení chleba. Vyrobili jsme si mýdlo a větrníky. Podívali se na výrobky háčkované a pletené, z keramiky, dřeva a zdravé potraviny.

Na konci měsíce jsme žili příběhem svatého Václava a připravovali se na Michaelskou slavnost, šermovali, malovali a vyráběli štíty, kometky, pouštěli na chodbě draka. Pilně zpívali michaelské písně a cvičili hraní na pentatonické flétničce.

Na Michaelské slavnosti nás při putování za drakem zocelil déšť a potrápila tma. Všichni rytíři ale získali jablko, čelenku a draka neprobudili. Ochutnali dobroty od rodičů, vyzkoušeli kometky, draky a úkoly na různých stanovištích. Tato slavnost nám připravila intenzivní a hluboké zážitky.

Jana Tlapová

Foto 6x: Jana Tlapová

Ze zrna chléb – 3. třída

Když jsme se kdysi rozhodovali, zda dát naše dcery do waldorfské školy, nejvíc nás zaujala epocha Ze zrna chléb. Proto jsme se letos těšili, že tento rok budeme moci již podruhé být součástí tohoto skvělého projektu a společně se 3. třídou sledovat celý proces vzniku chleba od jeho úplného počátku. Zatím máme za sebou první velký úkol. 28. září 2019 jsme se sešli společně s paní učitelkou Petrou Lefanovou, se žáky 3. třídy a jejich rodiči na poli na pozemku Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Děti se s vervou pustily do práce a s pomocí pluhu nejprve celé pole zoraly. Pak se chopily doneseného náradí a s pomocí motyček a hrábí odstranily drny

Foto: Dagmar Hrádková

a připravily pole k osetí. Když bylo vše připraveno, děti se za doprovodu recitace a zpěvu s radostí vrhly do setby pšenice a žita. Velkou zábavou pro ně bylo i následné válcování hlíny. Oseté pole jsme nakonec zabezpečili proti náletům ptactva ochrannou sítí. Teď

už nezbývá než čekat, jakou úrodu nám naše společné dílo přinese. Ale jestliže se do zasetého zrna přenesl alespoň zlomek elánu a radosti ze všech, kteří se této vydařené akce zúčastnili, nemusíme mít o kvalitní výnos strach!

Irena Štrausová

Ze zrna chléb – projekt propojující vyučování 3. a 4. třídy

Foto: Pavla Křížová

Na začátku 3. třídy začít a začátkem 4. třídy skončit? To bude nekonečné. A co všechno se během roku musí odehrát? A proč to bude trvat tak dlouho?

Přesně tyto i další otázky si třetíci kladli, když se v září chystali poprvé na pole. S rouchadlem, motykami, rýči, kbelíky, rukavicemi, pracovním oblečením, velkou sva-

činou, namazanými svaly, silnými tatínky... O přípravě na setí a samotném setí obilí už jste si v našem časopise mohli přečíst. Srpnová sklizeň, především žita, vynesla kolem 4 kilogramů mouky. Ale té práce, než se z mouky mohl zadělat chléb. Posekat obilí. Vymlátit obilí. Vyčistit obilí. Semlít obilí.

Voňavý, probubláný a na chuť příjemně nakyslý kvásek a šikovné ruce teď již čtvřáků přinesl téměř přesně o rok později výsledek, který mohly děti ve všech třídách napříč všemi stupni naší školy ochutnat.

A přání letošním třetákům a jejich zasetému obilí? Ať vám dobře klíčí, ať je bouře ani bažanti neponičí!

Pavla Křížová

udělali chleby. A 8. 10. 2019 jsme pekli chleba ve školce na Rudolfově. Ve čtvrtek 10. 10. jsme chleby předali na měsíční slavnosti a naše práce skončila.

Alexandra Kolínová ze 4. B

Sašenka byla poprvé na našem políčku, šlápla do pole a myslela si, že je to tráva, a divila se, co se děje, když všichni křičeli, ať jde zpět.

Naše obilí nám krásně vyrostlo, nejvyšší klásky měly až 176 cm.

V Semenci jsme vymlátili obilí a část semleli a udělali jsme tam výborné placky.

Střípky z epochy od

Markétky Kronikové ze 4. B:

Foto 4x: Radka Koniřová

Naše práce začala loni, zorali jsme pole a zaseli obilí – žito. Potom jsme ho chodili navštěvovat. To naše obilí přerostlo všechny. V létě jsme sklídili naši úrodu, vymlátili ji cepy a potom jsme foukali

a mleli. Vyfoukávali jsme plevy pryč ze zrnka a mleli zrnka žita na mouku, dokud se nám nerozbil mlýnek. A potom jsme zadělali kvásek z mouky a vody, poté těsto, kam jsme dali kvásek. Z těsta jsme

Devátáci, seno a koně

V 5:55, kdy já mám o víkendech ještě půlnoc, jsme se všichni sešli na vlakovém nádraží. Cesta vlakem proběhla v klidu, někteří z nás pospávali a někteří si povídali. Já jsem si chytře sedla k Matoušovi a Kubovi, kteří si umínili, že mě nenechají spát ani omylem. Vystoupili jsme a vydali se na cestu. Po „pár“ minutách nás zaujalo pole s technickou travou – konopím. Někteří si ihned běželi pro konopí a jedna z rostlin dostala jméno Bob.

Bob nás provázel po skoro celou cestu na statek. Asi po pěti hodinách jsme konečně došli na místo. Pro spoustu z nás byly nejzajímavější balíky sena a slámy. Tam jsme strávili snad většinu času, někteří jsme tam i spali. Měli jsme také možnost připravit koně na projíždku a svést se na nich.

Další den nás rozdělili do skupin a každá skupina měla s něčím po-

Foto 7x: Agáta Hudečková a devátáci

moc. Já jsem byla s Ondrou B. a Vojtou, měli jsme plnit „sítě“ senem nebo slámou. Hotovo jsme měli docela rychle, i když mi přišlo, že je seno a sláma všude jinde kromě těch „sítí“, včetně mě.

Po obědě jsme se vydali na cestu zpátky, která ubíhala o hodně rychleji než cesta tam. V Bechyni jsem se oddělila od ostatních a jela jsem domů (bydlím kousek).

Celý tento výlet byl skvělý a hned bych si ho s mojí skvělou třídou zopakovala.

Bára Sokolová

Měsíční slavnost – říjen

My, jakožto nejstarší třída na škole, jsme na říjnové měsíční slavnosti předváděli parodii na známou baladu *Polednice* pomocí stínového divadla. Bylo vidět, že spolupráce je nám vlastní čím dál tím víc. Na závěr slavnosti jsme zazpívali naši oblíbenou píseň „*Síla starých vín*“.

Barbora Kortusová

Foto: Gábina Krobová

Ich besuche die 11. Klasse des Waldorflyzeums

Ve Zvonku by se tentokrát rádi představili dva noví studenti z 11. třídy, kteří na lyceum přestoupili z jiných středních škol. A protože oba mají vřelý vztah k němčině, tak se Vám představí v tomto cizím jazyce, který se mimochodem vyučuje i na našem lyceu.

Hallo,

ich heiße Adéla und ich bin 18 Jahre alt. Ich besuche seit September die elfte Klasse am Waldorflyzeum in Budweis. Vorher war ich am Tschechisch-Englischen Gymnasium und im Schuljahr 2018/2019 war ich ein Jahr in Deutschland. In Deutschland habe ich eine Schule besucht, wo wir immer Doppelstunden in einem Unterrichtsfach hatten. Und das finde ich super. Deswegen wollte ich die Schule wechseln und ich habe mich für das Waldorflyzeum entschieden. Da läuft es mit dem Unterricht ähnlich. Ich muss sagen, dass am Waldorflyzeum ein großer Unterschied ist in der Beziehung zwischen den Lehrern und

Schülern. Die Atmosphäre ist freundlicher und partnerschaftlicher. Und das ist für mich wichtig. Und das ist der Grund, warum ich es hier wirklich mag. Ich sage dazu ein Beispiel. Wenn wir einen Test schreiben sollen, planen die Lehrer es mit den Schülern, weil die Lehrer berücksichtigen, dass wir auch in anderen Fächern verschiedene Aufgaben, Tests und Präsentationen haben. Ich bin zufrieden, wenn wir im Unterricht über die Themen zusammen diskutieren können. Das Waldorflyzeum ist nicht staatlich und man kann es in allen verschiedenen Gebieten sehen. In den staatlichen Schulen ist vieles vom Staat sehr genau und streng geregelt und meistens sind die Regeln sinnlos. Und in den nicht staatlichen Schulen habe ich als Schülerin Gefühl, dass ich vielmehr mitreden darf oder mehr engagiert sein könnte. Das ist etwas, worauf wir stolz sein könnten. Ich mag in dieser Schule lernen und Zeit verbringen.

Adéla Kortusová

Hi, ich bin Martin Klecán und ich besuche seit September die 11. Klasse am Budweiser Waldorflyzeum. Als ich jünger war, bin ich in die Waldorfschule in Písek gegangen. Vor drei Jahren musste ich mich für eine andere Mittelschule entscheiden, weil das Waldorflyzeum in Budweis noch nicht vom Bildungsministerium anerkannt wurde. Ich wollte Deutsch lernen und bin also nach Österreich nach Gmünd gegangen. Nach zwei Jahren habe ich neu überlegt, dass ich die Mittelschule wechsele. Meine Erfahrungen in der Waldorfschule in Písek waren sehr gut und ich weiß, wie die Dinge an den Waldorfschulen laufen. So war für mich die Entscheidung doch leichter, als ich dachte und wählte das Waldorflyzeum in Budweis. Ich finde die Waldorfschulprinzipien, das Niveau des Unterrichts und alles Anderes einfach geil. Jetzt bin ich wirklich zufrieden und froh, dass ich hier studieren kann.

Martin Klecán

Adaptační kurz 2019

Bylo úterý 3. září 2019 a zatímco mnozí seděli v lavicích, my, žáci 1. ročníku Waldorfského lycea, jsme vyráželi na adaptační kurz.

Naše cesta začala v 9:15 na vlakovém nádraží. Její pohodlnější část trvala, dokud jsme jeli vlakem, jakmile ale přišla zastávka Nové Hradky a my dostali od paní učitelky mapu, bylo to už trochu těžší. Terpve když se mapa dostala do rukou chlapcům, mohli jsme vyrazit.

Cesta byla dlouhá, ale příjemná. Ačkoli se většina z nás znala teprve krátce, zavládla příjemná a přátelská atmosféra, trvajíc až dodnes.

Po příchodu do kempu Veveří nastalo rozdělování do chatek

a vytoužený odpočinek, který každý strávil po svém. Někteří se sešli u rybníka a oddali se hudbě, jiní využili volejbalového hřiště.

První den jsme zakončili společným táborákem a písní s názvem „Salvator mundi“. Kdo chtěl, mohl večer strávit pozorováním hvězd. Pár ranních ptáčat si dokonce přivstalo v touze pokochat se východem slunce.

Díky následujícím poklidným dnům jsme lépe poznali nejen sebe navzájem, ale i učitele.

Konečně přišel náš očekávaný výlet! Hned ráno jsme vzali batohy a vyrazili do Terčina údolí. Tady se však naskytla menší komplikace – všechny mosty byly uzavřeny! Nezbývala tedy jiná možnost než brodit, což společně s návštěvou roz-

padlého domu bájné kněžny a nádherného vodopádu dodalo výletu dobrodružný nádech.

Cestou zpět jsme minuli tvrz Cukněstěj a dokázali i zabloudit. Nakonec se nám však, díky Bohu, podařilo najít správný směr a pod vidinou teplé večere dorazit do kempu.

Celou dobu nás provázely společné táboráky a zpěv, ke konci dokonce malování obrazu, který bude naší „prezentací“ po další čtyři roky.

Po návratu domů jsme se s nově nalezenými přáteli shodli na dvou věcech – adaptační kurz nás nesmírně bavil (klidně mohl být i delší) a na nadcházející čtyři roky se opravdu těšíme.

**Anna Janáková
Šárka Dvořáková**

KALENDÁRIUM aneb co, kdy a kde ...

- 28.10. Státní svátek
29., 30.10. Podzimní prázdniny
5. 11. Den soukromého školství
6., 7. 11. Prezentace ročníkových prací osmáků

7. 11. Měsíční slavnost 2., 5. a 8. tř.
12. 11. Přednáška Godiho Kellera
18. 11. Kruh rodičů v 18 h
Členská schůze W COLLEGIA
30. 11. Adventní jarmark

1. 12. Adventní spirála
11., 12. 12. Dny otevřené výuky
23. 12.– 3. 1. Vánoční prázdniny

Zvoníme u ... Ireny Štrausové

Milá Ireno, jsi se školou svázána jako učitelka a také jako maminka dvou dcer. Proč jsi chtěla, aby Tvé děti chodily na waldorfskou školu? Prvotní myšlenka, že naše starší dcera Johanka půjde na waldorfskou školu přišla od Vaška (to je můj manžel a otec mých dcer v jedné osobě). On byl přesvědčen, a dodnes je, že waldorfská škola je pro naše děti tou nejlepší volbou. Víím, že to zní jako klišé, ale kdybyste slyšeli opětovně nadšení v jeho hlase, když se vrátil z poslední třídní schůzky, pochopili byste, že to tak opravdu cítí. A musím říci, že je to asi nakažlivé, protože já si to myslím také. Když se chystala do školy mladší dcera Adélka, už jsme ani o jiné škole neuvažovali.

Je něco, co Tě na waldorfské pedagogice překvapilo? Na waldorfské pedagogice mě stále něco překvapuje. Ze začátku se mi na ní líbilo to, co je vidět "na povrchu" – hezký vztah učitelů k dětem, příjemné prostředí... Ale tím, jak se s ní seznamuji stále více do hloubky, udivuje mě, jak je celý koncept WP promyšlený s ohledem na vývoj dítěte či dospívajícího člověka.

Jaké předměty učíš a je také nějaký předmět, který by Tě lákal vyzkoušet? Učím matematiku v deváté, desáté a jedenácté třídě a na lyceu učím také informatiku. Je mnoho předmětů, které by mě lákalo vyzkoušet, ale ne v roli učitele, ale v roli žáka.

Jsi známá jako majitelka matematických triček. Kolik jich máš? Matematických triček mám... nepočítaně. Kromě nich mám také třeba matematické hodiny, matematický hrnek, matematickou tašku, matematickou placatku... A momentálně mám objednané matematické ponožky a šňůrku na klíče. Samozřejmě mám i svou matematickou knihovničku.

Kolik příkladů jsi za život spočítala? Asi víc, než leckterý jiný smrtelník a to číslo stále roste!

Je nějaký příklad, který spočítat neumíš? Ano i takové příklady existují, ale to mě nijak netrápí. Více mi dokáže zamotat hlavu nevypočitatelné chování některých lidí.

Na kolik desetinných míst znáš "pi" z paměti? Stěží na dvě... Mám docela špatnou paměť, proto mám tak ráda matematiku – tam, když něco zapomenou, tak si to z toho mála, co si pamatují, můžu odvodit.

Jaké máš koníčky? Samozřejmě matematiku, pak třeba hospodský kvíz, muziku, spánek... Na víc zálib moc není čas, protože zejména ten poslední jmenovaný mi zabírá dost času.

Co Tě v poslední době rozesmálo? Toho je víc: moji kolegové, když jsme byli v létě v Prienu, tak mě několikrát rozesmáli až k slzám. Pak mě často rozesměje moje vlastní blbost a velice často připomínky mých dětí a žáků. Já se směji ráda a docela často.

Kterou knihu máš nejraději? Mám takové dvě nejoblíbenější knihy. Obě jsou krásné nejen svým obsahem, ale také na pohled. Jedna z nich je samozřejmě matematická. Je to kolorovaný anglický překlad Eukleidových Základů z roku 1847. V mých očích to je nádherné umělecké dílo. Druhá kniha je zkrácená verze knihy Richarda Bacha Most přes navždy ve formě "kolibříka" vázaného v kůži ze staré vimperské tiskárny.

Hraješ na nějaký hudební nástroj? Pokud ano, chtěla bys založit kapelu?

Jak by se jmenovala? Hraji asi od osmi let na klasickou kytaru a hraji moc ráda. Chtěla bych věnovat hraní víc času, ale to spaní mi ho velice ubírá ☹. Kapelu bych zakládala nechtěla, necítím se v tomto ohledu dostatečně dobrá, abych se prezentovala někde veřejně.

Jak si představuješ dovolenou snů? Já si dovolenou snů nepředstavuji, mně stačí ke spokojenosti být v přírodě. Já si dokážu užít dovolenou jak třeba v Hlásné Lhotě, tak i ve Skandinávii nebo v Coloradu... ☺

Co nového by ses chtěla naučit? (např. řemeslo, cizí jazyk, sport, ...)

Jejda, toho je! Chtěla bych se naučit být více důsledná, lépe mluvit německy, lépe psát anglicky, více rozumět fyzice, malovat, kreslit, vařit správně čaj, rychleji číst, dobře programovat alespoň v jednom programovacím jazyce, porozumět antropologii ☺, ...

Za rozhovor děkuje Dáša Hrádková

Pátek 13.12.2019 v 15 h,
Společně tvořené rytmy, které kruh zesiluje svojí celistvostí.
Lektor: Lenka Červená,
Hudba: Alena Pekařová (harfa)
tanchi.cz/kruhove-tance

Sobota 2.11.2019 v 15 h,
cena 480 Kč, info: studiodprostor.cz

Zvonek – říjen 2019

Redakce: Eva Sokolová, Pavla Křížová,
Dagmar Hrádková

Prepress: Dana Hanzlíková Vašková

Kontakt: zvonek@waldorfb.cz

Internet: <http://www.waldorfb.cz>

Logo: Bára Šimová

Redakční uzávěrka pro další číslo:
5. 12. 2019.

Redakce si vyhrazuje právo nezařazení,
krácení a běžné redakční úpravy
příspěvků.

NEPRODEJNÉ